

כח' שבט תש"ף

23.2.20

לאנשי החינוך: עקרונות לשיח בנוגע לנגיף הקורונה

הקדמה

היום נודע כי תלמידים ומורים נאלצו להיכנס לבידוד ביתי, עקב חשיפה לקבוצת תיירים מדרום קוריאנה שביקרה בישראל ובדיעבד נודע שכמה מהם חלו בקורונה. מנכ"ל משרד החינוך פרסם הנחיות והודעות בהקשר להמשך התמיכה החינוכית והטיפולית בקבוצות אלו והודיע על פתיחת קו סיוע ממחר לטובת תלמידים, מורים והורים. העיסוק הנרחב של הציבור בנושא וההתפתחויות האחרונות, עלולים לעורר חששות ושאלות בקרב תלמידים.

להלן עקרונות לתשומת לב

- א. **בדיקת נוכחות:** חשוב להקפיד ולברר מי מהתלמידים לא הגיע למוסד החינוכי ולברר סיבת ההיעדרות. במקרים בהם תלמידים נמנעו מלבוא עקב חשש, יש לעודד אותם ואת הוריהם להגיע ולעבד את החוויה יחד עם כולם.
- ב. **אבחנה בין שמועות לעובדות:** מומלץ לשאול את התלמידים מה ידוע להם ומה הם שמעו על נושא הקורונה. בדרך זו יש לאיש החינוך הזדמנות לעשות אבחנות בין שמועות לעובדות ולסייע לכולם לארגן את רצף העובדות. ארגון כזה נותן נקודות אחיזה והתחלה של תחושת שליטה. חשוב להסביר את הסכנה שבהעברת מידע לא מבוסס.
- ג. **מתן מידע:** כדאי לתת מידע מדויק בהיר וקצר בלי להפחיד ובלי להוסיף "נבואות", או דאגות מוגזמות. ההסברים צריכים להינתן באופן פשוט, רגוע ומרגיע וללא פרטים מיותרים. חשוב גם להימנע מדרמטיזציה ולחזק תחושות שייכות וביטחון.
- ד. **התאמת השיחה לגיל ההתפתחותי** של הילדים וליכולות ההתמודדות שלהם עם המידע.
- ה. **ניהול השיחה:** השיחה תיעשה עם מבוגר אחראי ומשמעותי לילדים. בדרך זו יש לנו שליטה על הפרשנות למציאות שמעוצבת אצל הילדים. חשוב לזכור שהילדים מבינים את המציאות דרך המבוגרים המתווכים להם אותה.
- ו. **תשומת לב לילדים חרדים במיוחד:** ילדים שונים (וגם מבוגרים) מגיבים בצורה שונה. חשוב לשדר אמון ביכולת ההתמודדות של הילדים, אך גם להיות ערניים לילדים הזקוקים להתייחסות מיוחדת. יש לגלות רגישות לשונות בין תלמידים ולקחת בחשבון את המאפיינים האישיים של כל אחד.
- ז. **תגובות רגשיות:** צפויה קשת רחבה של תגובות: יהיו כאלה שיתנהגו כרגיל ויהיו שיגיבו בפחד, דאגה, הימנעויות, קשיי שינה ועוד. חשוב לדעת שכל קשת התגובות מוכרת ואפשרית.
- ח. **שמירה על השגרה:** חשוב לשמור על שגרה היות ויש בה מסגרות חשיבה וחיים מוכרים ונורמליים שמהווים עוגן ונקודת אחיזה, גם כאשר יש חלקים של אי ודאות המעוררים חששות.
- ט. **מתן תפקידים:** כדאי לכוון את הילדים לפעילות אקטיבית. מילוי משימות פשוטות ואף יזומות מסייע להחזרת תחושת ביטחון ושליטה. לדוגמה: ניתן לתת לתלמידים לחקור את הנושא ולכתוב זהירות לכיתה, לדאוג שיש סבון ליד כל כיור, תורנות ניקיון.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף א' שרות פסיכולוגי ייעוצי

- י. **פנייה לעזרה**: יש לזכור שבמקרים בהם ילד או ילדה מעוררים דאגה, יש לפנות להיוועצות בגורמים הרלוונטיים בביה"ס (יועצת, פסיכולוגית).
- יא. **שמירה על קשר עם ההורים**: חשוב לעדכן את ההורים באמצעי הזהירות שנקטו בביה"ס ולתת להם כתובת למקרה של שאלות.

בברכה,

הנהלת שפ"י